

PATRICK NESS

Jeřábí žena

≡ KNIHA ZLIN

Jeřábí žena

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Patrick Ness

Jeřábí žena – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Jeřábí žena

PATRICK NESS

Přeložil Kryštof Herold

Marcovi

*Z nebe se sypaly hvězdy,
když jsem tě poprvé spatřil.*

The Decemberists

Ve snech létá.

I.

Ve skutečnosti ho probudil přímo ten nadpozemský zvuk – žalostný úlomek mrazivé půlnoci, který padal k zemi, aby pronikl do jeho srdce a navždy v něm zůstal vězet, nikdy se nepohnul, nikdy se nerozplynul – jenže on už byl takový, že to přisoudil svému měchýři.

Schoulil se pod peřinou a mentálně zpracovával vjemy z oné oblasti, aby zjistil, jak naléhavě se potřeba ozývá. Dost naléhavě. Povzdechl si. Přišlo mu, že v osmačtyřiceti je pořád ještě příliš mladý na to, aby musel v noci tak často vstávat a ulevovat si od toho, co jednoznačně náleží staříkům, ale usnout se mu zjevně nepodaří, dokud se s touhle potíží nevypořádá. Když bude dost rychlý, možná se nebude muset úplně probudit. Dobře. Tak jo. Jdeme na to. Na nohy a na konec chodby.

Vkročil do koupelny a zalapal po dechu, jak ho podlaha pod bosýma nohama ukrutně zastudila. Místnost neměla radiátor, jen záhadný plochý obdélník na stěně – nikomu ho nikdy nedokázal pořádně popsat –, který se sice po zapnutí tak rozpálil, že se na něj nedalo sáhnout, ale zároveň nedovedl ani zdaleka ohřát okolní vzduch. Tenhle problém se chystal vyřešit od chvíle, kdy se sem po rozvodu nastěhoval. Uběhl však už devátý rok, začal desátý a on stál nahý nad zácho-dem a prsty, stejně jako překvapivě jemná kůže na klenbách chodidel, ho zábly dál.

„To studí,“ zabrblal, zatímco s pomocí paprsků měsíčního světla pronikajících oknem zamířil víceméně do mísy, a jakmile se spustil proud, směřoval zbytek podle zvuku.

Letošní zima byla podivná a rozporuplná, jako by zápolila sama se sebou. Dny vlhké, občas dokonce nádherné slunečné, ale noci mimořádně nevlídné, tím spíš v provlhlém domě. Jen pár metrů od mužova prahu podle všeho hučelo a zářilo obrovské město, ale uvnitř jako by všechno přikryla sto let stará studená mlha. Když ho posledně navštívila dcera Amanda, s kabátem napůl sundaným se zarazila a zeptala se ho, jestli čeká na příjezd morového vozu.

Domočil, oklepal pár posledních kapek, pak utrl kousek toaletního papíru a zlehka si jím otřel špičku penisu, což byl zvyk, který si jeho exmanželka z nepochopitelného důvodu oblíbila. „Jako kdyby měl medvěd krásný řasy,“ napadlo ji jednou.

Ale stejně se s ním rozvedla.

Hodil papír do mísy, sklonil se, že spláchne, když v ten potupný okamžik znovu zazněl onen zvuk a muž ho poprvé uslyšel při plném vědomí.

S rukou na půl cesty ke splachovadlu ztuhl.

Okno koupelny směřovalo do malé zahrady za domem, která byla úzká a podlouhlá a dokonale zrcadlila obě sousední, a ten zvuk rozhodně přišel z ní, odněkud zpoza mramorového skla.

Ale co to k čertu bylo? V chvatně prolistovaném katalogu uvěřitelných věcí, které by v tuhle noční hodinu v téhle konkrétní čtvrti přicházely v úvahu, neodpovídal zvuk ničemu: znepokojující výkřik pářící se lišky to nebyl, sousedova kočka (už zase) zavřená v garáži také ne a zloději už vůbec ne, protože jaký zloděj by vyluzoval něco takového?

Trhnul sebou, když noc znovu prořízl zvuk tak čistý, jak bývají jen velice chladné věci.

Do rozespalé, rozechvělé mysli se mu prodralo slovo. Znělo to jako *zauštění*. Cosi úpělo a jemu vyhrkly neočekávané, vlastně naprosto ohromující slzy. Rozervalo mu to srdce jako pokažený sen, bylo to bezeslovné volání o pomoc, jež v něm téměř okamžitě vyvolalo pocit bezradné neschopnosti zachránit toho, kdo je v nebezpečí, a pocit marnosti jakéhokoli pokusu.

Ten zvuk v mužově věčné vzpomínce na onu noc naprosto nedává smysl. Protože pták, kterého našel, tehdy nevydal ani hlásku.

Utíkal se do ložnice obléknout: kalhoty bez spodního prádla, boty bez ponožek, bunda bez trička. Během toho se ani jednou nepodíval ven z okna, a tak jediný logický úkon, totiž vyhlédnout z okna, zůstal nepochopitelně neproveden. Jednal místo toho instinktivně, cítil, že kdyby zaváhal, tak by mu ta věc – ať už šlo o cokoli – nějak proklouzla a rozplynula se jako zapomenutá láska. Pohyboval se rychle a cíleně.

Seskákal po schodech dolů a z kalhot vystrchal klíče. Zaneřádným obyvákem prošel do kuchyně a sám sebe naštvál tím, jak hlasitě bouchl klíči o zámek zadních dveří (a proč vlastně tyhle dveře nedjou zevnitř otevřít za kliku? Kdyby začalo hořet, šup a jste ztracení, i kdybyste na zamčené dveře bušili sebevíc. Tohle chtěl původně taky spravit, ale o deset let později...).

Otevřel dveře a rozrazil je do mrazivé noci s vědomím, že ať už ten hluk vyluzovalo cokoli, bude to už rozhodně pryč vzhledem k tomu, jaký kravál tu při otevírání dveří a chrastění klíči prováděl on. Upláchno to, ulétlo to, uteklo –

A přece tam stál. Sám uprostřed skromného pruhu trávníku, jenž tvořil skromnou zahradu za skromným domkem.

Velký bílý pták vysoký jako on, vyšší, útlý jako rákos.

Rákos z hvězd, pomyslel si.

Ale pak: „*Rákos z hvězd*“? *Jak mě tohle sakra napadlo?*

Ptáka osvětloval pouze měsíc ze studené, jasné zimní oblohy a bělavé, šedé a tmavé odstíny kontrastovaly s potemnělým trávníkem. Prohlížel si muže malým, zlatavým okem, tu a tam vlhčeným víčkem, ve stejné výšce, jako byly mužovy oči, a vytáhlou siluetou mu připomínal pozdní léta jeho dospívání. Vypadal tak trochu, napadlo muže přihloupě, jako by se každou chvíli chystal promluvit, jako by měl otevřít svůj špičatý, semknutý zobák a povědět mu něco životně důležitého, co jde vyzvědět jen ve snu a co se ihned po probuzení zapomene.

Pod jedinou vrstvou oblečení však muži byla příliš velká zima na to, aby to byl sen, a pták zůstal samozřejmě zticha a nezopakoval ani zaúpní, jež předtím musel vydat právě on.

Byl skvostný. Nejen tím, jak nečekaně a naprosto nepatřičně působil na jednom z dvorků londýnského předměstí proslulého svou nijakostí a tím, že se z něj rodilí umělci stěhují pryč. Tenhle pták by zaujal i v zoologické zahradě, ba dokonce i člověka, který ptáky nijak nezbožňuje. Navzdory šeru pronikala ona ohromující bělost hrudi a krku, bělost, která jako by k chladu patřila stejně jako jinovatka na trávě za ním, až dolů do křídel. Jedno křídlo, to, kterým k němu byl pták natočen, sahalo tak nízko, že se bezmála dotýkalo země.

Od zobáku se mu po obou stranách rozbíhaly černé trojúhelníky, hlavu zdobila udivující červená korunka, rozeznatelná i za tak tluměného světla, podobná vojenským insigniím z neskutečně vzdálených krajin. Pohled měl autoritativní, po ptačím způsobu nepoddajný. Pták o muži věděl, střetl se s ním pohledem, přesto se však nevyplašil, neodlétl ani neprojevoval známky strachu.

Lépe řečeno, napadlo muže, nedával najevo, že by se bál právě jeho.

Muž zavrtěl hlavou. Tyhle myšlenky ničemu nepomáhaly. Chlad ho zdaleka neprobral, byl tak neúprosný, že ho naopak uspával, až ho na moment napadlo, že takhle určitě umírají lidé ve sněhových bouřích, s touhle letargií, jež navzdory všem dostupným důkazům hřeje. Přejel si rukama po pažích, ale hned se zarazil, aby tím ptáka nevyplašil.

Pták se však nepohnul z místa.

Volavka? pomyslel si. *Čáp?* Jenže on vůbec nepřipomínal ty shrbené, nachově šedé ptáky, které muž občas vídával, kterak se potulují po městě jako nemytí staří pánové.

Pak se mu podruhé toho večera vybavilo jisté slovo. Kdo ví, jestli se neplete, kdo takové věci ještě může znát, správná označení ptáků, správná označení čehokoli, kdo si je má pamatovat ve věku, kdy lidé vědomosti dávají na sít, zapomenou je a pak zapomenou, že si je měli pamatovat? Ale jemu se to jméno vybavilo a bez ohledu na to, kde se

vzalo a jak mohlo být správné, správné skutečně bylo. On to věděl, a když ho vyslovil, přesvědčil se o tom ještě víc.

„Jeřáb,“ pronesl tiše. „Jsi jeřáb.“

Jeřáb se otočil, jako by zareagoval na mužovo zavolání, nespouštěl z něj oko a muž spatřil, že dosud schované křídlo není složené jako to bližší. Bylo podivně roztažené.

Protože bylo prostřelené šípem.

„Do prdele,“ zašeptal muž a slova se mu před rty zformovala do marného obláčku páry. „To snad ne.“

Šíp byl neobyčejně dlouhý, musel měřit něco přes metr. Čím déle si ho prohlížel, tím víc mu s hrůzou docházelo, že je to opravdu pořádný šíp – s načechráním peřím rozmístěným ve třech pravidelných řadách na jednom konci a třpytivě lesklým hrotem, širokým klidně jako dva jeho prsty, na druhém. Také na něm bylo něco podivně starodávného, co naznačovalo, že je vyřezaný ze skutečně drahého dřeva, ne z balzy nebo bambusu, nebo z čeho se to vyrábí jídelní hůlky. Působil mnohem vážněji než ty technické pruty, které vidíte při olympiádě v televizi.

Tenhle šíp byl určen k zabíjení. Dokonce snad k zabíjení lidí. Nad podobnými se středověký lučištník nejspíš modlil, aby milost Boží požehnala trajektorii a poslala každou střelu přímo do prohnitého srdce nějakého bezvěrce. Muž zapátral očima a rázem spatřil tmavou skvrnu u jeřábových nohou, kam do ojínné trávy kapala krev z hrotu šípu.

Koho by dneska vůbec napadlo vystřelit takovou věc? A kam? A proč, proboha?

Pohnul se kupředu, aby jeřábovi pomohl, ačkoli nevěděl, co udělat, ba naopak dost jasně cítil, že to nezvládne. Jenže pták neustoupil, což muže natolik překvapilo, že se zarazil. Počkal ještě chvíli a pak zvíře k vlastnímu údivu oslovil.

„Kde ses tu vzal, zatoulanče?“ zeptal se.

Jeřáb neodpověděl. Muž se znovu rozpomněl na ono zaúpení a v hrudi pocítil ozvěnu žalostného tlaku, i když z ptáka tentokrát žádný zvuk nevycházel. Odnikud se nic neozývalo. Jako by oba stáli

ve snu – ovšem chlad, který prostupoval botami a zakusoval se mu do prstů, svědčil o něčem jiném a kapička, která se mu u rozkroku navzdory veškeré snaze vsakovala s všední samozřejmostí do kalhot, mu jednoznačně potvrdila, že jde pořád ještě o skutečný život, známý nejrůznějšími druhy zklamání.

Pokud to však nebyl sen, bylo to jedno z těch zvláštních zákoutí reality, jedna z těch chvil, kterých si z celého života vybavoval jen pomálu. Kdy se svět scvrkával, až v něm nezbyl skoro nikdo, jako by se jen a jen pro něj na okamžik všechno zastavilo, aby se ho následně život zase zmocnil. Jako tehdy, když přišel o panictví s tou dívkou, co měla ekzém a na vysoké s ním chodila na angličtinu. Bylo to tak intenzivně stručné a stručně intenzivní, až měli oba pocit, že se na jediný fyzický okamžik odpoutávají od běžné existence. Nebo tehdy na dovolené v Nové Kaledonii, kdy se vynořil při šnorchlování a ve chvíli zvláštního klidu nedokázal přes mořské vlny dohlédnout na loď, z níž potápěči vyskákali do vody, ale pak se ozval rozčilený křik jeho ženy: „Tamhle je!“ a rázem byl zpátky v realitě. Nebo ne přímo porod jeho dcery – to byl doruda zbarvený rozruch a samé hekání –, ale následující noc, kdy jeho vyčerpaná manželka usnula a on zbyl sám s tím malinkatým stvořením, které na něj otevřelo oči a nestačilo se divit, že je na světě, že před ním stojí táta, a možná se trochu rozzlobilo. Koneckonců musel uznat, že určitý stav rozhořčení Amandu dodnes moc často neopouštěl.

Tenhle okamžik, ten mezi ně patřil, a dokonce je převyšoval. Vážně zraněný pták a on na zmrzlé zahradě za domem, kde se mohla docela snadno nacházet hranice známého vesmíru. Právě na takových místech se člověk setkával s věčností.

Vtom jeřáb před jeho zraky ukročil do strany a klopýtl.

George se vrhl vpřed, aby ptáka chytil, a rázem ho držel v náruči. Horní část těla byla překvapivě těžká, krk se natahoval vzhůru (tolik se podobal labuti, ale zároveň byl úplně jiný) a zdravé křídlo se zatřepotalo.

A jak páchl! Panikou a výkaly. Krví a strachem. Neskutečnou námahou letu, která prosakuje každým atomem ptačího těla. Právě ten

zápach, spíš než cokoli jiného, muže přesvědčil, že se mu to nezdá. Přes strach, že jeřábovi ublíží, přes náhlé záchvěvy křídel, všudypřítomné poletující peří a zobák zmítající se tak, že by mu klidně mohl proniknout hrudníkem až do srdce, si byl jistý, že jeho mozek – jakkoli ho měl rád – nedokáže vykouzlit tak hutné aroma, do něhož se vměstná tolik různých příchutí.

„Klid, klid,“ vyhrkl. Pták se svíjel a zápasil s ním. Snad si až příliš pozdě uvědomil, že se ho zmocnil jiný, dost možná dravý tvor. Znovu klovl a škrábl ho přes tvář. Vyronila se krev. „Snažím se ti pomoci, sakra!“ vykřikl.

Nato jeřáb zaklonil krk, hlavu obrátil k obloze a otevřel zobák.

Nevykřikl však. Jen tiše zíral na měsíc, jako by popadal dech.

Na mužovu hrud' najednou dolehla veškerá jeřábova tíha. Dlouhým krkem přepadl dopředu, jako když balerína pohybem paže přijímá potlesk, přitiskl se k němu a hlavu mu opřel o záda, jako by ho objímal. Jen díky vzdouvání úzkého hrudníku muž věděl, že pták ještě žije, že se mu vyčerpaně odevzdává, a pokud je to nutné, vkládá vlastní život do jeho rukou.

„Neumírej,“ špitl muž naléhavě. „Neumírej, prosím.“

Poklekl do trávy a jinovatka mu okamžitě zmáčela kolena. Jednou rukou jeřába dál podpíral a druhou opatrně uchopil a rozevřel prostrčené křídlo.

Roztažené pačící křídlo je z většiny tvořeno peřím. Maso svalu, který má na svědomí onen prostý zázrak – totiž schopnost tvora vlastním přičiněním vzlétnout – se nachází jen okolo dlouhé, tenké končetiny, od níž se směrem dolů vrství pera. Šíp prošel šlachovitou tkání zespoda a zachytil hrst bílého peří, ale také víc než dost svaloviny na to, aby v jeřábově křídle zůstal zdánlivě nenávratně vězet.

Muž se zamyslel, jestli má zavolat někomu, kdo by byl přibližně osmimilionkrát způsobilější zvířeti pomoci. Jenže komu? Ochranářům? Veterinářům? V tuhle noční hodinu? A co by vlastně udělali? „Uspali“ by ho? Takhle vážně zraněného jeřába?

„Ne,“ zašeptal nevědomky. „Ne.“

„Pomůžu ti,“ promluvil hlasitěji. „Pokusím se. Musíš ale pevně držet, jo?“

Přistihl se, že pošetile čeká na ptákovu odpověď. Zvíře mu však jen dál zoufale vydechovalo u krku. Šíp musí ven. Muž neměl ponětí, jak to provést, ale věděl, že je potřeba to udělat, a hned začal s jeřábem manévrovat, aby ho k tomu nachystal.

„Tak fajn,“ pronesl a pak to zopakoval. „Tak fajn.“

Jeřábovo těžiště posunul v náruči kousek od sebe, hlavu a krk mu opatrně nadlehčil a poněkud nemotorně se vysoukal z bundy. Jednou rukou rozprostřel laciný kus oblečení na zmrzlé zemi a jeřába na něj položil tak, že mu zdravé křídlo složil pod tělo. Pták se podvolil tak snadno, až ho to poděsilo, ale stále viděl, že dýchá, hrud' se zvedala a klesala rychleji, než by asi měla, ale aspoň byl pořád naživu.

Muž byl teď od pasu nahoru nahý a klečel ve zmrzlé trávě. Noc byla jasná a tak studená, že by sám dost možná zemřel, kdyby tu takhle zůstal. Postupoval co nejrychleji, poraněné křídlo držel neustále roztažené kolmo od země. Stejně jako snad každý na celém světě viděl dosud zranění způsobená šípem jen ve filmu. Záchranáři vždycky šíp zlomili a vytáhli ho druhou stranou. Byl to ale vůbec správný postup?

„Dobře,“ zašeptal, popadl konec šípu a pomalu pustil pochroumané křídlo, takže ho nakonec držel oběma rukama jen za samotný šíp.

Byl to strašný pocit, svírat ho v prstech, i když mu je rychle umrtvoval chlad. Dřevo bylo překvapivě lehké, jak asi v případě šípu musí být, ale stejně každým kouskem dávalo najevo svou sílu. Hledal slabé místo, ale žádné nenašel a čím dál víc se utvrzoval v tom, že ho nedovede zlomit na první pokus, čímž zvíře uvrhne do nemyslitelné agonie.

„Sakra,“ zamumlal znovu sám k sobě a začal se neovladatelně třást. „Do hajzlu.“

Podíval se dolů. Zvíře – krk na bundě zakroucený do otazníku – mu pohled bez mrknutí opětovalo zlatým okem.

Neexistovalo žádné řešení. Byla moc velká zima. Jemu byla moc velká zima. Šíp byl zkrátka příliš tlustý a pevný. Jako by ho vyrobili ze

železa. Jeřáb zemře. Rákos z hvězd zemře přímo tady, na jeho ubohé zahradě za domem.

Zalila ho přívalová vlna selhání. Šlo by to jinak? Dalo by se vymyslet cokoli jiného? Otočil se ke dveřím vedoucím do kuchyně, které byly pořád otevřené a odváděly z domu poslední zbytečky tepla. Dokázal by tam jeřába odnést? Dokázal by ho zvednout a dostat ho tam, aniž by mu ještě víc ublížil?

Co se jeřába týkalo, zdálo se, že už muže odepsal, že ho jako mnozí jiní odhadl na celkem příjemného člověka, kterému však chybí špetka něčeho navíc, co by skutečně stálo za čas a energii. Tuhle chybu, měl pocit, dělaly často ženy. Měl víc kamarádek, bývalou ženu nevyjímaje, než všichni hetero muži, které znal. Potíž byla v tom, že se všechny nejdřív staly milenkami, načež si uvědomily, že je až příliš laskavý, aby ho mohly brát docela vážně. „Vidím tě někde kolem šedesáti pěti procent,“ prohlásila jeho bývalá žena, když ho opouštěla. „A myslím, že moje minimum je sedmdesát.“ Potíž byla v tom, že sedmdesát procent bylo nejspíš minimum úplně každé ženy.

Vypadalo to, že jeřáb má stejné nároky. Udělal tutéž chybu jako všichni před ním: viděl muže, ačkoli při zevrubnějším ohledání šlo jen o chlápka.

„Promiň,“ řekl jeřábovi a znovu mu vyhrkly slzy. „Moc mě to mrzí.“

Šíp se mu v rukách nečekaně pohnul. Jeřáb sebou zřejmě bezděčně škubl, pohnul křídlem dopředu a šíp projel muži mezi prsty.

A zastavil se.

Muž něco ucítil. Malou prasklinu ve dřevě šípu. Podíval se zblízka. V takovém šeru byla vidět jen obtížně, ale ano, rozhodně to byla prasklina – navíc dost velká na to, aby ji cítil i pod zmrzlými bříšky prstů. Dřík byl bezpochyby nalomený tím, jak s šípem jeřábovo velké křídlo zápolilo. Muž dokonce cítil, jak je šíp na obou stranách zakřivený.

Opět shlédl na zem k jeřábovi. Ten si ho prohlížel a myslel si něco.

Určitě to byla náhoda. Myšlenka, že ho zvíře k prasklině nasměrovalo, byla absurdní.

Jenže stejně tak absurdní byla skutečnost, že mu na zahradě přistál jeřáb, kterému někdo proklál křídlo šípem.

„Zkusím to.“

Uchopil šíp co nejbliž bodné rány a co nejpevněji ho podržel. Na druhé straně sevřel pěst v místě praskliny. Chlad byl v tu chvíli tak ukrutný, že v rukou pocítil nefalšovanou bolest. Bude to muset udělat teď. Bude to muset udělat okamžitě.

„Prosím,“ zašeptal muž. „Prosím.“

A šíp zlomil.

* * *

Vzduch protnul ohromující zvuk. Nevydal ho zlomený šíp, zněl spíš jako obrovská vlajka plápolající ve vichřici. Jeřáb se oběma křídly prudce rozmáchl a postavil se na nohy, zatímco překvapený muž se svalil dozadu na betonové dlaždice lemující trávník. Vymrštil ruku, aby se kryl před špičatým koncem šípu, který vyletěl do vzduchu. Při dopadu se mu o ni však jen neškodně otřel a zanechal po sobě šmouhu jeřábovy krve, kdežto druhý konec zmizel kdesi ve tmě. Ani jeden z nich později nenašel a žil v přesvědčení, že krev zlákala vyhladovělou lišku, která si oba kusy někam odnesla.

Pták stál nyní přímo nad ním, hlavu natahoval vzhůru do noci a znovu bezhlasně volal na měsíc. Křídla měl roztažená do plné šíře a rozpětím měřil víc než muž na výšku. Zamával jimi dlouze, pomalu, mocně. Zatřásl poraněným křídlem jednou, dvakrát. Muž viděl, že krev z rány dál špiní ptákovu peří, ale jeřáb byl se svým vystoupením přesto spokojen.

Uklidnil se, křídla roztažená, jak nejdál od sebe dokázal.

Natočil hlavu, aby si ho změřil oním nemrkajícím okem, úžasně zlatým pod tmavě červenou korunkou. Muže na zasněný okamžik

napadlo, jestli se jeřáb nesehne a nevezme ho do křídel, jako by právě prošel nějakou zkouškou, kterou by si v případě neúspěchu ani nepamatoval.

Pak najednou pronesl něco pitomého, co nedávalo vůbec žádný smysl.

„Jmenuju se George,“ řekl jeřábovi.

Pták, jako by odpovídal, sklonil předlouhý krk skoro až k zemi, i když ramena měl stále vzpřímená a křídla roztažená. Začal jimi mávat trochu jinak, až na muže málem přepadl. Ten ještě trochu ucouvl, a když se jeřáb odlepil od země, zářivě bílou hrudí minul jeho zahnutý nos jen o pár centimetrů. Muž se ohlédl a viděl, jak směřuje prudce vzhůru, aby se vyhnul domu, pokračuje výš a usedá na chvíli na vrcholek střechy. Proti zářivému měsíci vypadal jako zmrzlý stín.

Zase sklopil hlavu, rozevřel křídla a klesl nad zahradu, štíhlé černé nohy vlající za tělem, a pak nahoru a nahoru a nahoru a nahoru a nahoru, až z něj byla jen jedna z mnoha hvězd na noční obloze a brzy ani to ne.

Muž, George, pomalu vstal z ledové země a odhaleným trupem mu začaly pronikat bolestivé obavy. Třásl se už tak moc, že mohl sotva nehnutě stát a napadlo ho, jestli se nedostává do šoku. Bude potřebovat teplou koupel, a to co nejdřív, ačkoli už teď ztrácel jistotu, že se vůbec dokáže vrátit do domu...

Otřásl sebou, když znovu uslyšel zaúpění, ten žalostný křik, který ho zprvu vytáhl ven. Zvuk se nesl mrazivým, svěžím vzduchem, jako by ho volala sama noc. Jeřáb se loučil, děkoval a...

A pak mu došlo, že křik nepřicházel od neskutečného ptáka, který opouštěl jeho zahradu, jeho život a možná celý širý svět. To zaúpění vyšlo z jeho vlastního těla, vydralo se zpoza zimou zmodralých rtů, vyrazilo z prsou, kde, jak se najednou zdálo, vězelo nenávratně zlomené, ale stále ještě bijící srdce.

Ale tady je napsáno Patty.“

„Ano, přesně jako v objednávce.“

„Vypadám snad podle vás jako nějaká Patty?“

„Možná si mysleli, že je to pro vaši ženu.“

„Ta se jmenuje Colleen.“

„Takže v jejím případě by Patty bylo rozhodně špatně.“

„Na vlastní oči jsem viděl, jak to ten chlap zapisuje. Pé, á, dé, dé, ypsilon. Paddy. A přesto, sledujte můj prst, tadyhle ty písmena jednoznačně tvoří slovo *Patty*.“

„Což stojí i tady v objednávce.“

„To tam ale přede mnou ten chlap nezařadil.“

„Podívejte, možná viděli tu vestu a řekli si, že když je tak růžová –“

„Viděli? Kdo jako?“

„Zaměstnanci tiskárny.“

„Copak tohle není tiskárna?“

„Ne tak docela. My děláme spíš letáky, plakáty a podobný –“

„Takže vy jste tiskárna, která si sama netiskne.“

„Ne, to ne. Jak říkám, děláme spíš letáky –“

„Ale neumíte potisknout běžecký vesty.“

„Ani trička.“

„Cože?“

„Externě si necháváme dělat nejen běžecké vesty, ale taky trička. Na dámské jízdy, rozlučky se svobodou a tak podob-“

„Necháváte si je dělat externě.“

„Necháváme si je dělat externě.“

„S přesnými požadavky, které někdo z vašeho obchodu zadá do objednávky tadyhle na obrazovce.“

„Ano.“

„Takže když já toho chlapa viděl – byl trochu starší než vy, čili dospělý – a on tam přímo před mýma očima natukal pé, á, dé, dé, ypsilon –“

„Tak to byly ty požadavky pro tiskařskou firmu, ano.“

„A oni je nedodrželi.“

„To tvrdíte vy, ale v objednávce je jasně napsáno Patty.“

„VYPADÁM PODLE VÁS JAKO NĚJAKÁ PATTY?“

„Nemusíte na mě zvyšovat hlas. Snažíme se přece ten problém vyřešit jako dva rozumní lidé –“

„Z nichž se ani jeden nejmenuje Patty.“

„Já se narodil v Turecku. Tam nemáme Paddyho ani Patty, tak co vám na to mám říct? Nejspíš prostě viděli barvu vesty –“

„To je barva tý sbírky. Růžová je barva sbírky. Na rakovinu prsu. Růžová. Protože je to ženská nemoc. Účastní se toho hlavně ženy, ale i různý muži. Běžíme a získáme peníze. Je to prostě barva sbírky. S ženskostí tý vesty to nemá co dělat.“

„To zní docela zajímavě. Myslíte, že vesty jsou ženské a mužské?“

„No to bych řekl. Mužské jsou ve velikosti XL. Stojí to zrovna tadyhle na cedulce. Mužská. XL. Co to tu na mě zkoušíte? Jsem na skrytý kameře, nebo co? A hele, to je ten chlap!“

„Co se děje, Mehmete?“

„Tady pán není spokojený s objednávkou, pane Duncane.“

„Vypadám podle vás jako Patty?“

„Na to vás dost dobře neznám, ale hádám, že ne.“

„Tak proč se tady píše –“

„Očividně došlo k chybě. Jasně si pamatuju, že jsem psal Paddy se dvěma dé.“

„Děkuju.“

„Do zítřka to opravíme.“

„Závod je v neděli.“

„A zítra je pátek. To se stihne.“

„Říkám jen, že už nesmí dojít k žádnému dalšímu omylu.“

„Nebojte se. Máte moje slovo.“

„Slyšíte to? Slovo George Duncana.“

„Co přesně to znamená?“

„Zítra to tady bude, Paddy, slibuju. I kdybych měl do St. Ives dojet –“

„Vám to tisknou až v St. Ives?“

„I kdybych měl do St. Ives dojet a osobně to tam vyzvednout.“

„To vyjde na dvanáct hodin jízdy.“

„Znáte to tam? A30 podle mě není zas tak zlá, když –“

„Ať to tu prostě zítra je, prosím. Bez překlepů.“

„Máte moje slovo.“

„...“

„...“

„... to je ale bruchoun.“

„Nevytáčež zákazníky, Mehmete. Ekonomika je v recesi.“

„No vidíš, další trefná poznámka. *Ekonomika je v recesi, Patty. Vážně je překlep ve jméně tak strašně důležitá věc...*“

„Co ti pořád opakuju? Zákazníkům vycházíme vstříc. Nevymyslel jsem ti to za trest.“

„Takhle to dělají jen v Americe, Georgi. *Jak vám mohu pomoci, pane? Moc vám to sluší, pane. Dáte si ještě jeden ledový čaj, pane?*“

„... takže jsi v Americe nikdy nebyl.“

„Mám televizi. To mi stačí.“

„Zavolej, prosím, do St. Ives, že máme urgentní reklamaci. A když už s nimi budeš mluvit, zeptej se, co je s tričky na Brookmanovu rozlučku se svobodou. Kluci večer letí do Rigy a měli by si pro ně přijít okolo...“

„Brookmanovu?“

„... co se děje, Mehmete? Ten pohled se mi nelíbí. Neříkej mi, že –“

„Brookmanova trička už jsou pryč. Přišel si pro ně, když jsi byl na obědě.“

„To snad ne. Ne, ne, ne. Sám jsem kontroloval dovážku a měli jsme tu jenom –“

„Ta tyrkysová s koťaty.“

„Ta byla na dámskou jízdu O'Rileyové! Copak se na chlapeckou rozlučku někdy objednávají tyrkysová koťata? Dokonce tam přímo stálo, Dámská jízda.“

„V Turecku dámské jízdy nemáme! Jak mi má dojít, o co jde?“

„Žiješ tady od tří let!“

„Co na tom záleží? Stejně budou tak opilí, že si toho nevšimnou.“

„Troufám si tvrdit, že deset vojáků z Coldstreamské gardy Jejého Veličenstva by si mohlo všimnout, že světle modré kreslené kotě, které si rukou zakrývá genitálie, není zrovna...“

„Tlapkou.“

„Co?“

„Koťata mají tlapky. A co to vlastně provádí? Dělá si dobře? To má nějak tematicky ladit s dámskou jízdou?“

„...“

„No co?“

„Zavolej Brookmanovi, Mehmete. Očividně ta trika z nějakého důvodu ještě nevybalil.“

„Jo, vypadal, že někam spěchá. Ani se na ně nepodíval.“

„... ty se usmíváš!“

„Kdepak.“

„Ale ano. Tys to udělal schválně.“

„Ale vůbec ne!“

„Mehmete!“

„Házíš na mě všechno! Chováš se jako rasista!“

„Okamžitě mu zavolej.“

„Nechápu, proč bych tady měl všechnu špinavou práci dělat já. Ty akorát vzadu koukáš do stropu a vyrábíš ty svoje úžasný *vyřezávánky*. To mi pověz, co je zase tohle zač?“

„Co?“

„To, co máš celou dobu v ruce. A zrovna jsi to schoval za záda.“

„Tohle? To nic není. Jenom –“

„Vypadá jako husa.“

„Není to husa, ale jeřáb.“

„Jeřáb.“

„Jeřáb.“

„... ten stavební stroj? Ne že bych ti to chtěl kazit, Georgi, ale –“

„Jdi už. Šup. Šup, šup, šup, šup, šup –“

„Vždyť už jdu. Bože můj. Víš, že otroctví zrušili už před dvěma sty lety?“

„Ano, vím. Díky Williamu Wilberforcovi.“

„A ty se divíš, že s tebou žádná nikam nejde. Pochybuju, že ženské rozpálí informace o Williamu Wilberforcovi. Ale uznávám, že jsem to nevěděl.“

„S přítelkyněmi problém nemám, Mehmete.“

„Myslíš třeba tu poslední? Tu utajenou, kterou nikdo nikdy neviděl a která ani neměla jméno? Žila v Kanadě, Georgi? A jmenovala se Alberta?“

„Vůbec nechápu, o čem to mluvíš.“

„To je z jednoho muzikálu... Jako bych mluvil cizím jazykem. Což mi připomíná, že jdu na konkurz –“

„Fajn, pro mě za mě, napiš to do diáře, ale zavolej už těm lidem. A ne že kolem toho budeš nejdřív půl hodiny štěbetat.“

„Štěbetat... Nenarodil ses, ještě když byl svět černobílej? Fungovala už tenkrát gravitace?“

„Vážně si myslíš, že jsi pro mě tak nepostradatelný, abych tě nevyhodil?“

„A je to tu zase. Tohle je můj obchod. Já jsem tu majitel...“

„Taky že jo.“

„Fajn. Nechám tě tu s husou o samotě.“

„Je to jeřáb.“

„Doufám, že ho nějak označíš, protože jinak v tom jeřába nikdo neuvidí.“

„To není pro ostatní, ale –“

„Ale co?“
„Nic.“
„Najednou se ostýcháš. Dokonce se červenáš!“
„Ale kdeže, nech toho, co? Ne ne, to nic. Já jen. Setkal jsem se včera v noci... s jeřábem.“
„... a jeřábem? myslíš ‚prostitutku‘?“
„Ne! Prokristapána, zkrátka mi na zahradě přistál jeřáb.“
„... a?“
„A nic, běž už telefonovat!“
„Fajn, už kráčím.“
„A přestaň pořád tak vzdychat.“
„Zákazník, pane Duncane.“
„Cože?“
„Povídám, *zákazník*, Georgi. Za tebou.“
„Neslyšel jsem dveře...“
“
“
“
“
“
„Můžu vám...?“
„Jmenuju se Kumiko,“ pronesla.

Lidé byli vždycky překvapení, když zjistili, že je George Američan nebo že se v USA přinejmenším narodil. Říkávali, že na Američana „nevypadá“, a když se jich zeptal, co to přesně obnáší, zatvářili se nejistě – nikoli však tím, co znamená vypadat jako Američan, ale tím, jak moc ho chtějí urazit.

Tihle lidé, dokonce by se dalo říct přátelé, většinou vysokoškoláci, kteří v Americe několikrát byli, kupodivu nehodlali ustoupit v názoru, že kromě George (samozřejmě, samozřejmě) tam žije tři sta milionů Ježíšových velebitelů, kteří nemají cestovní pas, nesnáší ironii a do úřadu si volí patrně šílené politiky, zatímco si neustále stěžují, jak jejich nehorázně levný benzín není ani zdaleka dost levný. „Amerika, to je...“ říkali tak jistě a beze strachu z protiargumentů, které by mohly přijít.

„*New Yorker*,“ dokončoval za ně, „jazz, Meryl Streepová.“

Oni pak v reakci na to začali obvykle zkoušet své varianty amerického přízvuku s pochlebovačně rozzářeným úsměvem a přílišným mrkáním. Za ty roky se to alespoň proměnilo; prvních deset let po přestěhování do Anglie se lidé nadšeně vytahovali s těmi nejhoršími napodobeninami huhňavého Džejára z Dallasu. „Ale já jsem z Tacomy,“ odpovídal.

Nikdo nechťel slyšet, že osobnost druhého člověka může být komplikovaná, že nikdo není jednorozměrný a historie nemá jen jednu verzi. Bylo pro ně podivně těžké přijmout, že může jako Američan

pocházet odjinud než z východního pobřeží či plantážnického jihu, že vyrostl na severozápadě, kde je přízvuk nevýrazný a podobný tomu kanadskému. Jedno pomyslné stereotypní políčko si jeho rodiče sice odškrtili, neboť pravidelně chodili do kostela – popravdě, ono bylo vážně těžké najít amerického protestanta, který by to nedělal –, ale brali to spíš jako automatickou povinnost, něco jako očkování, a rozhodně nebyli bigotní. Otec například potají kouřil, přestože patřil k evangelíkům, kteří se na podobné věci dívají s nevolí. George navíc k vlastnímu údivu jednou nedopatřením zjistil (a nikdy o tom nesměl promluvit), že si rodiče čas od času půjčují na nedaleké benzínové pumpě pornokazety. „Na světě je spousta druhů lidí,“ trval si na svém, „i když se to třeba někomu nehodí do krámu.“

Vezměme třeba ten jeho zvláštní školní rok. To také nebyl jednoduchý příběh, jestli nějaké takové vůbec existují. Mateřskou školou proplul (ale kdo ne? pomyslel si. Nešlo tam jen o docházku a správné stolování, aby člověku nezaskočilo?). V prvních i druhé třídě byl nadprůměrný – aby se nezačal nudit, posílali ho někdy dokonce na čtení do čtvrté třídy. Učitelky ho milovaly: jeho velké modré oči, poslušnost hraničící s odevzdaností a plet, ze které jako by mu měly v šesti letech každou chvíli začít růst vousy.

„Citlivý,“ říkaly o něm na třídních schůzkách. „Zasněný, ale v dobrém slova smyslu.“ „Pořád se hlásí.“ „Výjimečný, jemný chlapec.“

„Vůbec nic výjimečného na něm není,“ prohlásila paní učitelka Jonesová na prvních konzultačních hodinách ve třetí třídě, sotva dva týdny po začátku školy. „A dělá ze sebe chytrolína. Rozumbrady nemá nikdo rád. Spoluzáci ani já tedy rozhodně ne.“

Georgeovi rodiče tam seděli ve zdvořilém ohromení, matka svírala kabelku, jako by měla na klíně jezevčíka nachystaného skočit na zem a zašpinit koberec. Pohlédla na otce, výrazně se stáhla a nasadila onen šokovaný výraz, který se objevil vždy, když se musela nečekaně vyrovnávat se životem. Což bylo v zásadě pokaždé, když vyšla z domu.

George tohle všechno věděl, protože 1) patřili mezi ty rodiče, kteří chodí na každé třídní schůzky (říkal si, že je to možná tím, že je je-

dináček a oni si nechtějí nechat utéct ani jediný okamžik, aby něco náhodou nenávratně nepodělali) a 2) ten večer nesehnali hlídání navzdory tomu, kolik dospívajících dívek z evangelického sboru bylo většinou k dispozici, a tak si tiše kreslil pastelkami ve volné lavici, zatímco se matka s otcem krčili směšně nízko na plastových dětských židličkách před katedrou paní Jonesové.

To se však Jonesová teprve rozjížděla. „Nemůžu ani popsat, jak mě unavuje,“ spustila a obrátila oči k nebesům, jako by v modlitbě prosila o lék na únavu, „že sem jeden rodič za druhým chodí a vykládá mi, jak je jeho Timmy nebo Stephanie nebo *Frederico*“ – to jméno pronesla s takovým opovržením, že i George pochopil, že mluví o Freddiem Gomezovi, jediném dalším chlapci, který s ním chodil na čtení do vyšší třídy a který byl tak moc cítit po mýdle, až z toho slzely oči – „výjimečný a nadaný a má dar od Boha, protože zvládá látku třetí třídy.“

Otec si odkáslal. „To ale neříkáme my,“ opáčil. „Škola –“

„Aha, takže škola?“ Paní Jonesová se naklonila dopředu, až málem přelezla celou katedru. „Něco vám povím, pane Duncane,“ řekla. „Těmhle chlapcům a dívkám je šest, sedm nebo osm let. Co podle vás vědí kromě toho, jak si zavázat boty a nepočurat se, když zazvoní? A můžu vám říct, že ani v tom všichni tak docela nevynikají.“

„A co to s tím má společného?“ řekla matka tónem tak stísněným a přiškrceným, až George píchlo v uších. Jeho matka byla nervózní paní. Přímočarost, hlasitost a koneckonců i černá plet paní Jonesové ji jednoznačně vyvedly z míry a Georgeovi už docházelo, že tady se nezadaří. Vrátil se k vybarvování Snoopyho jedním odstínem zelené.

Právě v tu chvíli udělala paní Jonesová chybu. „Poslouchejte, paní Duncanová,“ vyhrkla a nataženým prstem zamávala Georgeově matce před obličejem. „Že váš kluk nejí lepidlo, to ještě neznamená, že je na něco nadaný.“

Georgeova matka ze špičky tmavě hnědého prstu hrozícího těsně před jejím nosem nespouštěla oči a sledovala, jak se v kazatelském rytmu houpe nahoru a dolů a narušuje jí osobní prostor způsobem, který i Georgeovi připadal nejasně znepokojující, a přesně ve chvíli, kdy

Georgeův otec autoritativním, zkázyplným hlasem stavebního předáka pronesl: „Tak teď ale poslouchejte vy,“ Georgeova matka se naklonila dopředu a pořádně se do špičky prstu paní Jonesové zakousla, a než začal všechen ten křik, ještě ji mezi zuby nějakou tu vteřinu podržela.

Když tuhle historku vyprávěl George, vždycky byl trochu nervózní z toho, že si lidé udělají o jeho matce poněkud nesprávný obrázek. Kousnutí nesnesitelné učitelky – ačkoli netekla krev a nebolelo to tolik, aby se řediteli, který se choval, jako by to nebylo první pokousání paní Jonesové, s kterým má tu čest, nepovedlo rozmluvit jí obvinění z napadení – se dalo snadno vnímat jako hrdinský čin. Jeho matka byla hvězdou příběhu. A proč by taky neměla být? Co se rodinných anekdot týče, tahle byla sázkou na jistotu, často vyprávěnou na požádání a odměňovanou salvami smíchu.

„A mně problesklo hlavou,“ říkávala jeho matka, červenající se hrůzou i potěšením z toho, že se k ní upírají pohledy všech přítomných, „že dřív nebo později ji do toho prstu někdo musí kousnout. Tak proč ne tady a teď?“

Jenže George moc dobře věděl, že onen kousanec nebyl činem člověka, který zvládl situaci a uzavřel diskuzi dokonalou nehorázností. Ve skutečnosti matka paní Jonesovou kousla ve vleku určité paniky a odtržení od reality. Úzkost ji dohnala na hranu křehkosti, byla jako sklenka na šampaňské – tu George konečně poprvé spatřil, když mu bylo devatenáct –, kterou bylo třeba bezpečně zabalit. Tuhle funkci zastával otec – staral se o překonání všech nouzových situací, vypořádával se s každou krizí. Láska k jeho ženě – a George si byl celkem jistý, že ji miloval – měla podobu trvalého ochránářství, které jí snad nakonec přinášelo víc škody než užitku.

George byl přesvědčený, že když paní Jonesová pohrozila prstem, matka se necítila dotčená, ale *napadená*, jako by se pod ní nahnula zem, a nekousla paní Jonesovou v triumfálním uplatnění autority, ale proto, že se snažila na nakloněné plošině udržet. Doslova zuby nehty. Život se jí rozpadal tváří v tvář strašlivému prstu, jenž se hrozivě tyčil

jako apokalypsa přicházející z míst, kde není slitování ani odpuštění, jen věčný zmar. Kdo by při podobně děsivém střetnutí nešel na zteč?

Že jeho matka udělala omylem tu nejlepší věc, tak už to zkrátka někdy chodí a jemu vlastně trochu dělalo radost, že se jí to pro jednu povedlo. Ale historka, která se vyprávěla, a příběh *pod povrchem* byly dvě odlišné a dost možná neslučitelné věci.

Bezprostředním výsledkem bylo každopádně Georgeovo přemístění ze třetí třídy paní Jonesové na Základní škole Henryho Bozemana do Akademie samostatného vzdělávání a svatosti s podtitulem „Přiď, přiď, Spasiteli, vykup zajatý Izrael“, kde navzdory slovu „Izrael“ pracovali jen a pouze lidé, kteří se možná za celý život nesetkali s Židem. (George vyrůstal v Tacomě a znal mraky dalších evangelíků, plus několik mormonů, pár katolíků, a dokonce i praktikující buddhisty z největší integrované asijské komunity v zemi. Všeho všudy ale potkal jen dva Židy, než odešel na vysokou školu do New Yorku, kde se seznámil s několika dalšími.)

Žactvo Akademie, jež měla vzdáleně něco společného s církví jeho rodičů – možná ale jen dobrý záměr –, čítalo pouhých osmačtyřicet dětí od školky po dvanáctou třídu. Vzdělávání probíhalo formou samostatné (a často rovněž sebehodnocené) četby brožur kromě středečních odpovědní, kdy se namísto vyučování konala mše. Ta obnášela zpěv a kázání a za celý týden jediné převléknutí ze školní uniformy sestávající ze žluté košile, zelené kravaty a kalhot do bílé košile, zelené kravaty a kalhot.

Georgeovi bylo osm, což je věk, kdy za normální považujete cokoli, co se děje ve vaší blízkosti. Rozdíly oproti státní škole – už jen to, že jeho noví spolužáci do jednoho patřili k bledému etniku – přehlížel a šíl se s nimi, a jak měl ve zvyku, vetřel se do přízně dvou postarších neprovdaných žen, které školu vedly: paní Kellyové se zrzavými vlasy staženými dozadu tak pevně, že vypadala neustále překvapená, a paní Aldershotové s vlídnými očima, chlupatou bradou a nelítným pravítkem.

Celkově vzato se tam Georgeovi líbilo, byť jeho nároky nepatřily k nejvyšším. Moc ho nebavila celoškolní vybíjená, která z pohledu postarších dam zřejmě představovala vrchol tělesné výchovy, tedy

vyjma občasných dřepů s výskokem a běhání na místě (prováděného vždy narychlo a upoceně, aniž se kdy sundávala kravata), ale oblíbil si knihovnu, i když ve školním, pomačkaném výtisku *Neuvěřitelné cesty* dámy vyškrtaly všechna „kruciš“ a „šmankote“.

Věkem mu byl nejbliž Roy, což bylo už tehdy staromódní jméno – možná dokonce stejným způsobem jako „George“. Roy byl o rok starší, o rok vyšší a o rok moudřejší, což všechno dokládal tím, že měl kolo.

„Je z války,“ pochlubil se Georgeovi, když se poprvé setkali. „Táta ho přivezl domů. Šlohnul ho Japoncům, když jsme je vybombardovali.“

Bylo to v sedmdesátých letech a Royův táta se při Nagasaki nepochybně ještě batolil, ale George každé slovo zhltl jako pravdu boží.

„Ty brďo,“ řekl.

„Proto je tak těžký,“ dodal Roy a s trochou námahy ho devítiletýma rukama nadzdvihl. „Aby přežilo, když s ním pojeděš za nepřátelskou linií a budou po tobě házet granáty.“

„Ty brďo.“

„Až vyrostu, pojedu na něm do Vietnamu a budu házet granáty po Japoncích.“

„Můžu si ho vyzkoušet?“

„Ne.“

Škola byla na Pětatřicáté ulici. Roy bydlel na Šestapadesáté a George na Šedesáté v domě, na který později nikdo z rodiny neměl vzpomínat v dobrém. Ze školy ho většinou vyzvedávala a domů vozila nezaměstnaná matka, ale když tu a tam neměla čas, šel pěšky stejnou cestou jako Roy, který mezi nimi vedl kolo, jehož zelený kovový rám byl neochvějný a klidný jako kráva.

Toho jarního dne hrálo slunce na obloze prim mezi hrstkou žadonicích mraků, překřížených zkondenzovanými čarami tryskáčů z neďaleké letecké základny. Přesně ten typ nádherného dne, kdy nás Bůh rád zkouší, říkala často paní Kellyová.

„No a pak zjistíš, že celá ta loď je zbraň, chápeš?“ povídal George nadšeně. „Úplně celá loď! A zepředu jí vystřelí obrovské světelné paprsky a BUM! Zničí to celou gamilonskou domovskou planetu!“

Royova rodina televizi neměla, protože v televizi se Ďáblu nejlépe daří lákat lidi na svou stranu (George usoudil, že se o tomhle problému rodičům nezmíní, i když by, viděno zpětně, vzhledem k tomu pornu stejně nejspíš nesouhlasili), takže George Royovi cestou často vyprávěl, o co přichází.

„Ale ona to není úplně planeta, vid’?“ zeptal se Roy.

„Není!“ vykřikl George užasle. „To je na tom ze všeho nejvíc neuvěřitelný! Je to *půlka* planety, co plave ve vesmíru. V horní polovině jsou města a vespod je zase kamenná a kulatá. Ale teď už není, protože ji stárblejzři vyhodili do povětří.“

„Hustý,“ opáčil Roy s náležitým respektem.

„Hustý to teda je,“ souhlasil George s vážnou tváří.

Došli k Třiapadesáté, nejrušnější ulici mezi Akademií a jejich domovy. Na rohu minuli supermarket s parkovištěm plným matek, které byly oblečené mnohem vyzývavěji než ty jejich, a dětí, jež obvykle valily oči na jejich uniformy. Naproti přes ulici byla benzínka plná úplně stejných lidí.

Roy s Georgem čekali, až panáček na semaforu změni barvu.

„Ale myslím, že část Gamiloňanů musela utýct,“ pokračoval George, „protože ve výsledku nebyl nikdo nadšenej. A taky se tam hodně křičelo, ale já tomu nerozuměl.“ Znovu se usmál. „Ta loď byla celou tu dobu jedna velká zbraň!“

Naskočila zelená a oba vykročili na přechod. Roy vedl kolo, George dumal nad nepochopitelnými záhadami japonského animáku.

„Udělám z tohohle kola zbraň,“ prohlásil Roy. „Až mi bude šestnáct, vezmu ho do Vietnamu.“

George na to: „To by bylo něco.“

A oba je srazilo auto.

V téhle části vyprávění George vždycky dodával: „Vážně se to stalo“ a „Nevymyslím si to,“ protože mu připadalo až moc kruté, že auto, které projelo na červenou a vrazilo do Roye, kola a jeho, řídila třiaosmdesátiletá stařenka, která skoro neviděla přes volant.

Bohužel to byla pravda. Jestli George někdy znal její jméno, dávno ho už zapomněl, ale pamatoval si, že jí bylo osmdesát tři, byla sotva vyšší než oni dva a neustále potom opakovala: „Prosím vás, nežalujte mě. Prosím vás, nežalujte mě.“ Ve jménu důstojnosti stařenek všech zemí si George často přál, aby se tahle část příběhu neodehrála, ale život koneckonců nemusí vždycky nabídnout tu nejvhodnější variantu.

Nejela nijak zvlášť rychle, ale náraz to byl tak otřesně drtivý a bezprostředně nezastavitelný, že jak George, tak Roy náraz vykřikli překvapené „Á!“, když do nich najela.

A nezastavila.

Později se objevily různé teorie (většinou nepřekvapivé): že chvíli trvalo, než její věkem sešlé vnímání náraz zaznamenalo; že ji to tak šokovalo, že se zkrátka zasekla a nohou zůstala na plynu, místo aby ji přesunula na brzdu; nebo že tak moc nemohla uvěřit tomu, co se před ní děje, že prostě po několik hrozivých okamžiků očekávala, že to za ni vyřeší někdo jiný. Ať byl důvod jakýkoli, srazila je a jela dál.

Roy ji v poslední vteřině zahlédl a udělal krok zpátky, ale zdaleka neucukl dost daleko. Auto ho trefilo do kolen, otočilo ho a odhodilo na chodník, pryč z cesty, zatímco si razilo cestu dál ke kolu a Georgeovi.

George ten náraz samozřejmě viděl, ale nemohl si vybavit, že by ho cítil. Roy zmizel z dohledu a místo něj se najednou zjevil nezastavitelný plechový kolos. Do břicha mu natlačil sedadlo bicyklu, vyrazil mu dech a vymrštil ho na kapotu.

Tím to neskončilo. Právě naopak. George neměl kam dát nohy, neměl kam si smysluplně stoupnout, protože země pod ním ujížděla stranou. Upadl, pořád ještě tolik překvapený z toho, co se děje, až se zdálo, že mu fungují jen oči, zatímco ostatní smysly – nic neslyšel a bolest nevnímal – se vypnuly.

Spadl spolu s kolem, jehož řídítka se zachytila za přední nárazník, a jak stařenka pokračovala pět, deset, patnáct metrů za přechod, George se svezl až úplně k zemi, rám kola ho nabral a tlačil po silnici před autem. Ten pocit si zapamatoval docela jasně, jasněji než všechny

ostatní podrobnosti té nehody. Připadalo mu to jako klouzat zády po sněhu a veškerá bolest způsobená odřeninami byla v tu chvíli pořád jen budoucí eventualitou. Zastavit to každopádně nedokázal, ruce se odmítaly čehokoli chytit, nohy se odtamtud odmítaly odrazit, hlava se nedokázala ani porozhlédnout po nějaké pomoci.

Ze všeho nejvíc si paradoxně zapamatoval okamžik ohromného klidu. Nad hlavou spatřil oblohu, jejíž rozloha byla útešná, shlížela na něj lhostejně a viděla, jak se tlačení velkým autem a spadlým kolem tluče o asfalt. Byl to okamžik podobný tomu, kdy našel jeřába nebo kdy jeřáb našel jeho, okamžik zastaveného času, okamžik, v němž se dala prožít věčnost. Nevěřicně a zároveň jaksi nadšeně zíral na oblohu a zapamatoval si jedinou ucelenou myšlenku: „Vážně se to děje.“

„Vážně se to stalo,“ říkával George, když historku vyprávěl. „Zní to, jako bych si vymýšlel, ale tak to není, opravdu ne.“

Řídítka se uvolnila z nárazníku a kolo spadlo, ale – naštěstí? zázrakem? navzdory pravděpodobnosti? navzdory nemožnosti? – stařenčino auto bicykl odtlačilo stranou a George s ním. Místo aby pneumatiky George rozjely na padrt, mohl si je pěkně zblízka prohlédnout, když ho automobil míjel pár centimetrů od obličeje a trmácel se dál.

Pak se rozhostilo ticho. Naprosté ticho. George, pořád ještě na zádech, se ohlédl do ulice a spatřil Roye. Uběhlo tak málo času, že Roy také ještě ležel na silnici a škrábal se na nohy. George se pokusil o totéž a oba ve stejnou chvíli zjistili, že nemůžou chodit. Zavrávali a oba najednou přepadli dopředu.

To je rozesmálo.

O téměř čtyřicet let později si George stále vybavoval pocit z toho smíchu, jeho upřímnost, *pravdivost*. Uprostřed vzájemného osmi- a devítiletého šoku, těsně předtím, než je zdrtila nevyhnutelná bolest, která se vznášela jen pár sekund od nich, než přijali a uvědomili si vůbec, že právě přežili pohromu, jež je mohla stát život, se oba na chvíli zasmáli.

Svět už však nehodlal čekat. Od stojanů benzínové pumpy a prosklených dveří supermarketu se přiřítíl asi tucet dospělých, i když měli

oba pocit, že se k nim valí nejméně několik tisíc tváří, v nichž se zračí nemyslitelná hrůza. Ve stejnou chvíli se náraz projevila všechna bolest a George se najednou rozběžel.

Zvedli je oba z asfaltu a odnesli mimo silnici, zatímco další z nich se naštvaně rozběhli za stařenčiným autem, které teprve teď zastavovalo dobrých třicet metrů od místa srážky. Tihle lidé zavolali záchranku a taky hasičský vůz, což Georgeovi i přes zmáhající bolest přišlo trochu zbytečné. Nevybavoval si, že by někomu dával telefonní číslo, ale asi to udělal, protože za ním jedna žena řekla druhé – a tuhle část si zapamatoval tak jasně, že ji dodnes znal slovo od slova: „Zavolala jsem jejich matkám. Jedna byla v klidu, druhá hysterčila.“

Ramena Georgeovi poklesla jako vyfouknutý míč.

Jeho matka samozřejmě přijela v slzách nezastavitelných jako auto té stařenky a první, co vypustila z úst, na což si George taky vzpomínal dost jasně, byla otázka: „Proč jsi mi nezavolał, abych tě vyzvedla?“

Při vzácnějších příležitostech, kdy vyprávěl i tuhle část příběhu, kde jeho matka nevypadá zrovna nejlépe, připomněl svým posluchačům, že se chvíli předtím dozvěděla, že jejího osmiletého syna přejelo auto, takže rozhodně měla důvod být vystresovaná. Ale stejně se George přistihl, jak se chce za její chování omluvit všem těm hodným cizím lidem, kteří mu pomohli – za to, jak ji musel uklidnit sám řidič sanitky a jak ráda si od záchranářů nechala nasadit kyslíkovou masku. Ta samá žena, která (údajně) hrdinsky hryzla paní Jonesovou do prstu, se teď tlačila do středu pozornosti na místě autonehody vlastního syna.

Přežili. Jistěže přežili. Neměli ani nijak vážná zranění. Kosti zůstaly vcelku, i když Roy si přetrhl šlachy v obou kolenech. George se sice dostal při nárazu do mnohem většího ohrožení, ale vyvázl z nehody lépe. Měl po jedné veliké modřině na obou stehnech, což mu týden bránilo v chůzi, spoustu strupů na zátylku a pažích od toho, jak ho auto táhlo po asfaltu, ale celkově kupodivu jen pramálo šrámů, přestože mohl dopadnout o mnoho hůř. George nakonec ani neodvezla sanitka. Naložila jen Roye, rozhoukala sirénu a George do nemoc-

nice zavezla matka, která celou cestu vzlykala, až nakonec musel on utěšovat ji.

Byla tak rozhozená, že jí ani otci vlastně nikdy neřekl, co si uvědomoval už tehdy ve své osmileté hlavě. Totiž že nebýt Royova kola, které spadlo tak šťastně, že se nejdřív zachytilo o nárazník a drželo ho před sebou a pak se uvolnilo v ten nejlepší okamžik, aby ho dostalo z cesty, stařenka by ho úplně přejela. Roztočené pneumatiky – podobné drakům za mřížemi klece, pár vteřin předtím, než ho pozřou –, které spatřil přes rám kola, by se mu převalily přes hlavu a krk.

Ale při vši té nepravděpodobnosti to také znamenalo, že mohl zažít onen okamžik, kdy se zahleděl na nebe a byl jediným člověkem, který kdy při veškeré nádheře stvoření žil.

George neměl tušení, co se dál dělo se stařenkou. A asi ještě zvláštnější bylo, že neměl žádné další vzpomínky na Roye. Nevybavoval si ani jeho příjmení nebo to, jak rychle či pomalu se zotavil. Ani ho nedokázal zařadit do dalšího dění na Akademii, takže se tam Roy možná nevrátil – kdo ví, jak se s jeho těsným únikem před smrtí vypořádali rodiče. George věděl jen to, že jeho vlastní rodiče mu z peněz, které dostali od pojišťovny, dali sto dolarů jako kapesné – koupil si knížky – a za zbytek pořídili domů nové koberce. A co se všeho ostatního týče? Inu, přežil a z možné tragédie se stala jen méně významná historka, kterou čas od času vyprávěla jeho matka, když chtěla jen a pouze připomenout, jak těžká zkušenost to pro ni byla.

Čas běžel. V dalším roce George z neznámých důvodů Akademii opustil – nejspíš šlo o peníze, protože jeho rodiče ve skutečnosti nepatřili mezi ty, kdo si mohli dovolit soukromou školu, byť ji do značné míry dotovala církev; ale možná také proto, že ta škola byla trochu divná a rozumní lidé koneckonců znají určité meze – a vrátil se na Základní školu Henryho Bozemana, kde se z učitelky pro čtvrtou třídu vyklubala skvělá žena jménem paní Underhillová. Výsledky měl dobré, tak dobré, až se mu město i rodiče začali zdát čím dál víc provinční, což nakonec vyústilo v to, že získal univerzitní stipendium na opačném pobřeží.